

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar izražajo v ročnem pismu na cesarjeviča Rudolfa svoje veselje, da se je deželna razstava v Budimpešti tako sijajno izvršila; to veselje je še večje, ker se je razstava napravila pod pokroviteljstvom cesarjeviča. Trgovinski minister Szechenyi odlikovan je z redom železne krone prve vrste. — Naučni minister baron Conrad je odstopil; cesar so mu podelili veliki križ Leopoldovega reda ter ga poklicali v gosposko zbornico. Za naučnega ministra imenovan je c. kr. dvorni svetovalec dr. Gautsch vitez Frankenthurn, dosedanji ravnatelj vitezke in orijentalne akademije v Terezijanišču. — Poljedelsko ministerstvo namerava sestaviti stalno državno komisijo, katera se bode imela baviti s trtno ušjo. V to komisijo poklicani bodo strokovnjaki v kletarstvu in kmetijstvu; poljedelsko ministerstvo posvetovalo se bode s to komisijo, kadar bode izdalo kako naredbo proti trtni uši. — Štajerski deželni zbor se skliče, kakor časopisi poročajo, 24. novembra; deželni odbor mu bode predlagal najprej računsko poročilo, računske sklepe pretečenega leta ter proračun za prihodnje leto; pripravljenih je tudi uže nekaj predlogov. — Hrvatski ban, grof Khuen-Hedervary dobil je red železne krone prve vrste. — Dopolnilna volitev za državni zbor poslanca dolenskih mest in trgov na Kranjskem vršila se bode dne 12. decembra t. l. — V pondeljek so pri sodni prvo krat zaslišali hrvatskega poslanca Josipa Gržaniča ter ga deli v preiskovalni zapor. — V kraljedvorski zadevi je obsojenih edenindvajset zatožencev, med temi župan Šip; trinajst zatožencev je oproščenih.

Vnanje države. Sv. oče so že izročili knezu Bismarcku in španjski vladi razsodbo v Karolinskem vprašanju; papež predlagajo, naj Nemčija prizna Španiji suverenost nad otoki, Nemčija pa dobi popolno trgovinsko svobodo. — Po carjevem ukazu izbrisali so kneza bolgarskega, ki je bil dosedaj generallieutenant v ruski vojski iz zapisnikov; ob enem so mu vzeli lastništvo 13. ruskega strelskega batalijona. — Bolgarska vlada je zaukazala, da se vsi možki od 40. do 46. leta pokličejo k vojakom. Pred nekaterimi dnevi prišel je tje prvi vlak „Rudečega križa“, kateri je z vsem preskrbljen, kar je treba v tej zadevi v vojni. — V soboto prodrlo je pri Trnu 50 srbskih vojakov na bolgarsko zemljo ter napalo bolgarsko stražo s streljanjem; eden Srb je mrtev obležal: bolgarski stotnik je na to naznanil srbskim častnikom, da bode na vsakega Srba vstreliti dal, ki bode mejo prestopil. — V Carigradu imela je v četrtek konferenca poslanikov prvo, eno uro trajajočo sejo, v kateri so se

vršile le priprave; v soboto bila je druga seja; kaj da se je sklepalo, se ne ve. — Bolgarski minister zunajnih zadev Campineano se je odpoval: njegov portfelj je začasno prevzel predsednik Bratiano. — Črnogorski knez in kneginja praznovala sta v nedeljo srebrno poroko.

Za poduk in kratek čas.

Gregor Jož. Plohel, doktor bogoslovja, dekan in nadžupnik Ptujski.

(Dalje.)

Deželna komisija, ki je nesrečen kraj pregledala, je našla: Sožganih je bilo 1551 hiš, v sužnost odgnanih 3413 oseb, poropanih 5000 konj in 12408 goved. Zraven pa še je to leto bilo nesrečno, ker je zavoljo preobilega deževja snopje na njivi segnjilo. Pa tudi naše cerkvene razmere niso bile ugodne, spadali smo namreč še pred 100 leti pod Solnograškega nadškofa; v Ptuiju je navadno nadžupnik in dekan — G. Plohl je bil nekako izjema — bil Nemec, sem blizu do naših časov. — Da so bili nadškofi v Solnogradu, ki so itak sem še v stoletji ne zahajali, in njegovi „generalvikar“ — namestniki — sekovski knezovski vedno trdi Nemci, je obče znano. Iz ust teh duhovnih dostojanstvenikov niso naši pradedi nikdar slišali materinske besede; — od posvetne gospode pa še ne govorimo. — Celo na kmetih mej trdimi Slovenci so se znašli župniki, ki niso dovolj slovenski znali: tako trdi G. Plohl v neki prošnji do sekovskega škofijstva 19. dec. 1793, kjer našteva svoje zasluge, da je pri sv. Marjeti niže Ptujja eno celo leto vse pridige sam imel, in skoraj vse bolnike sam obhajati moral, ker župnik ni dovolj slovenski znal. Tam tudi omeni: da je v Gradci — bil je namreč po dovršenem tretjem letu bogoslovja za duhovnika posvečen in je še potem zavoljo doktorata dve leti tam ostal — različne bolnike s sv. zakramenti previdel, ker je zmožen slovenskega, kranjskega in hrvaškega jezika. Ne čudimo se tej razdelitvi — slovenskega in kranjskega jezika, temveč sklepajmo iz tega: Gregor Plohl je bil za tisto dobo — pred 130 l. dovolj dober narodnjak, ki se ni sramoval svoje slovenske matere. — Ko je l. 1769 prosil za Ptujsko nadžupnijo, so še zraven bili naslednji prošniki: Jakob Kampust, vikar v Cmurku, doktor Pavel Jeronim Šmuc, dekan v Vajci, Peter Altamer in Jožef Gauster. Kakor imena kažejo, so ti Plohelnovi soprošniki bili sami trdi Nemci, izjemši znabiti J. Kampusta. Od Pavla Šmuca se trdi, da je znal slevenski, pa tega skoraj ne verjamemo, ker po takem bi škofijstvo njega postavilo menda na prvo mesto v svojem predlogu do cesarice Marije Terezije.